

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ПРОТОКОЛ № 01
засідання круглого столу із стейкхолдерами
кафедри наук про Землю
27 листопада 2024 р.

м. Житомир

Голова – завідувач кафедри наук про Землю, кандидат педагогічних наук, доцент Олена ГЕРАСИМЧУК.

Секретар – фахівець кафедри наук про Землю Євгеній САВЧУК.

Були присутні: Людмила ВАСІЛЬЄВА, Олена ГЕРАСИМЧУК, Анастасія КАГУКІНА, Галина СКИБА, Олена УВАЄВА, Лариса ШЕВЧУК, Ілля ЦИГАНЕНКО-ДЗЮБЕНКО, Віктор ПІДВИСОЦЬКИЙ, Віктор МЕЛЬНИЧУК, Олена РЕМЕЗОВА, Ольга ГЕЛЕВЕРА, Олександр ТОЛКАЧ, Олександр ГНІТЕЦЬКИЙ, Оксана ГОША, Аліна ГОДОВАНЕЦЬ, Світлана КОВАЛЬОВА, Олександр МЕДВІДЬ, Тетяна ФІЛЬЧУК, Сніжана ГЕРАСИМЧУК, Віктор ОНИЩЕНКО, Владлена ЧЕРНЕНКО, Євгеній САВЧУК (реєстраційний лист присутності додається).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення вимог і рекомендацій стейкхолдерів до підготовки фахівців за спеціальністю Е4 «Науки про Землю» за освітньо-професійною програмою «Управління земельними і водними ресурсами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, її компонент (інформація завідувача кафедри наук про Землю ГЕРАСИМЧУК Олени).

2. Обговорення переліку вибірових дисциплін та визначення знань, вмінь та навичок, які мають набути здобувачі освіти в процесі їх вивчення, (інформація гаранта освітньо-професійної програми «Управління земельними і водними ресурсами» спеціальності Е4 «Науки про Землю» ПІДВИСОЦЬКОГО Віктора).

3. Обговорення баз виробничих та переддипломних практик, компетенцій, які мають набути (закріпити) здобувачі освіти на практиках, та програмних результатів, якими мають володіти (інформація гаранта

освітньо-професійної програми «Управління земельними і водними ресурсами» спеціальності Е4 «Науки про Землю», ПІДВИСОЦЬКОГО Віктора).

4.Обговорення можливості проведення лекцій провідними фахівцями підприємств чи професіоналами галузі для здобувачів освіти університету (інформація завідувача кафедри наук про Землю, ГЕРАСИМЧУК Олени).

1. СЛУХАЛИ:

ГЕРАСИМЧУК Олена детально презентувала зміст та ключові вектори освітньо-професійної програми «Управління земельними і водними ресурсами». У фокусі програми – системне формування фахових компетентностей, що відповідають державним вимогам спеціальності Е4 «Науки про Землю». Програма побудована на засадах галузевого Стандарту вищої освіти за спеціальністю Е4 «Науки про Землю» та спрямована на формування затребуваних фахових навичок. Разом з тим, освітній процес узгоджено зі стратегічними цілями розвитку Державного університету «Житомирська політехніка» щодо якості підготовки фахівців.

Особливістю програми є поєднання фундаментальних природничих знань з сучасними цифровими інструментами аналізу ресурсів та оцінки природного потенціалу територій. Такий підхід гарантує підготовку фахівців, здатних не лише оцінювати природний потенціал, а й розробляти дієві механізми його збалансованого використання

ГЕРАСИМЧУК Олена доповіла про необхідність визначення вимог стекхолдерів для розвитку та вдосконалення підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е4 «Науки про Землю».

ВИСТУПИЛИ:

МЕЛЬНИЧУК Віктор (професор, завідувач кафедри геології та гідрології НУВГП, м. Рівне) відзначив важливість співпраці та обміну досвідом між університетами. З метою вдосконалення змісту навчання він запропонував виокремити в освітній програмі самостійну компоненту «Геологія» з обов'язковим модулем «Основи геоморфології». Також для посилення фундаментальної підготовки з наук про Землю було рекомендовано переглянути структуру курсу «Географія з основами туристичної діяльності». Професор порадив вилучити з програми туристичний аспект, натомість зміцнити фундаментальний складник шляхом виокремлення «Загального землезнавства» в окрему дисципліну або суттєвого розширення відповідних розділів у межах оновленої компоненти «Географія».

ГЕЛЕВЕРА Ольга (кандидат географічних наук, доцент кафедра природничих наук і методик їхнього навчання, Центральноукраїнський національний технічний університет) позитивно відзначила врахування рекомендацій попереднього обговорення освітньої програми та порадила приділити більше уваги питанням охорони земель та розширити зміст освітньої компоненти Ґрунтознавство. Стейкхолдер висловила пропозицію щодо уніфікації професійної термінології та врахування сучасних вимог до підготовки фахівців у галузі наук про Землю. З цією метою було рекомендовано оновити зміст та назву ОК «Основи стійкості геосистем», у напрямі формування більш цілісного геоecологічного підходу. Такий підхід забезпечить глибше опрацювання ecологічних аспектів управління природними ресурсами та краще відповідатиме змісту практичної діяльності майбутніх випускників.

Олена РЕМЕЗОВА (доктор геологічних наук, Інститут геологічних наук НАН України) наголосила на важливості перегляду та оновлення змісту освітньої програми з урахуванням вимог фахового середовища. З метою посилення фахової підготовки стейкхолдер рекомендувала розділити ОК «Геологія з основами геодезії», виокремивши «Геологію» в самостійну компоненту та доповнивши її зміст модулями з геоморфології та гідрогеології, що є важливим для управління водними та земельними ресурсами. Також експерт порадила оновити зміст освітньої компоненти «Аналіз та оцінка надзвичайних ситуацій» у напрямі поглибленого вивчення природних і техногенних загроз у водно-земельних системах, що дозволить змістити акцент на вивчення специфічних геологічних і техногенних небезпек, характерних саме для водно-ресурсного та земельного потенціалу територій.

Водночас пані Олена висловила думку про доцільність збереження основ туристичної діяльності у складі курсу географії, розглядаючи її не лише як галузь економіки, а як потужний антропогенний чинник впливу на ландшафти, який потребує фахового управління та моніторингу.

ТОЛКАЧ Олександр (т.в.о. директора ТОВ «Ґранітний кар'єр») підкреслив важливість практичної підготовки фахівців до вирішення регіональних ecологічних проблем. Як представник реального сектору економіки, він зауважив, що для Житомирщини, з її потужною мережею видобувних підприємств та наслідками несанкціонованого видобутку бурштину, питання ремедіації та рекультивації порушених земель мають критичне значення. Стейкхолдер наголосив, що майбутні управлінці повинні не лише знати методи відновлення ландшафтів, а й володіти прикладними інструментами повернення територій у господарське використання. Зокрема, він зауважив, що зміст дисциплін дисципліни «Ecологічна безпека та управління» та «Ecологічне нормування та стандартизація» має бути тісно пов'язаний із розробкою ecологічних регламентів для видобувних галузей, що дозволить випускникам ефективно

супроводжувати діяльність підприємств у правовому та природоохоронному полі. Це формує у студентів цілісне розуміння того, як правові норми та стандарти реалізуються у практичній діяльності з відновлення та захисту земельних ресурсів.

МЕДВЕДЬ Олександр (директор ТОВ «ЕКО-МБ») акцентував увагу на необхідності реформування змісту освітньої компоненти «Екологічний супровід господарської діяльності та природоохоронне законодавство» у напрямі посилення блоку, присвяченого державному нагляду та контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. Стейкхолдер зазначив, що для сучасного ринку праці критично важливо змістити фокус із загального ознайомлення з правом на вивчення конкретних механізмів державного контролю та процедур екологічних перевірок. На його думку, такий підхід забезпечить майбутнім фахівцям розуміння алгоритмів взаємодії бізнесу з контрольними органами та дозволить професійно здійснювати внутрішній екологічний аудит на підприємствах.

КОВАЛЬОВА Світлана (завідувач лабораторії агрохімічних досліджень, екологічної безпеки земель та якості продукції Інституту сільського господарства Полісся НААН України) зацентувала увагу на пріоритетності питань охорони ґрунтів, їхнього екологічного моніторингу та відновлення родючості. Стейкхолдер запропонувала посилити підготовку в питаннях захисту та збереження ґрунтів, зокрема в питаннях методики відновлення земель, пошкоджених внаслідок військових дій, та адаптації землекористування до нових кліматичних умов. Фахівець підкреслила необхідність поглибленого вивчення методів захисту ґрунтового покриву від деградації, що є фундаментальною умовою сталого управління земельними активами.

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти до відома вимоги і пропозиції стейкхолдерів до підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е4 «Науки про Землю» ОПП «Управління земельними і водними ресурсами».

2. СЛУХАЛИ:

Гарант освітньої програми Віктор ПІДВИСОЦЬКИЙ наголосив на важливості оновлення та розширення переліку вибіркового компонент, які складають чверть загального обсягу ОПП. Він зазначив, що гнучкість варіативної частини є ключовою умовою для формування індивідуальної траєкторії навчання та швидкого реагування на актуальні запити ринку праці.

За словами гаранта, перегляд вибіркового блоку має базуватися на принципах партнерства, враховуючи пропозиції студентства, академічної

спільноти та роботодавців. З метою забезпечення прозорого вибору для здобувачів, викладачам було доручено підготувати змістовні анотації нових дисциплін для їхнього подальшого оприлюднення на офіційному порталі університету

ВИСТУПИЛИ:

ЧЕРНЕНКО Владлена (провідний фахівець Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Житомирській області) акцентувала увагу на необхідності посилення екосистемного складника у підготовці фахівців. Вона рекомендувала в частині вивчення водних ресурсів зробити особливий акцент на питаннях відтворення природних екосистем та збереження запасів водних біоресурсів. Окремо експертка наголосила на важливості вивчення методів захисту водойм від непередбачуваних та неконтрольованих вселень (інвазій чужорідних видів), що є серйозною загрозою для біологічної стабільності регіональних водних систем. З метою реалізації цих пропозицій до пулу вибірових дисциплін було запропоновано включити компоненти, які дозволять майбутнім управлінцям фахово оцінювати стан біоресурсів та прогнозувати наслідки антропогенного втручання в гідроекосистеми.

Олександр ГНІТЕЦЬКИЙ (сертифікований землевпорядник, ФОП) наголосив на пріоритетності опанування ГІС-технологій та методів ДЗЗ, а також підкреслив, що вільне володіння цифровими інструментами, електронними реєстрами та хмарними сервісами є сучасним стандартом у землеустрої. З метою реалізації цих пропозицій до пулу вибірових дисциплін було запропоновано включити компоненти, які дозволять оперативно проводити інвентаризацію земель, здійснювати моніторинг об'єктів у режимі реального часу та автоматизувати розробку землевпорядної документації, що є критично важливим для конкурентоспроможності випускника.

ГЕРАСИМЧУК Сніжана (КП «Житомирводоканал») наголосила, що для забезпечення якості питного водопостачання критично важливо вміти розраховувати площинний винос забруднювачів із сільськогосподарських та селітебних територій. На думку експертки, володіння методиками оцінки дифузного стоку дозволить фахівцям ефективно проектувати зони санітарної охорони та запобігати деградації водних екосистем регіону.

Світлана КОВАЛЬОВА (завідувач лабораторії агрохімічних досліджень, екологічної безпеки земель та якості продукції Інституту сільського господарства Полісся НААН України) наголосила на необхідності посилення кліматичного та низьковуглецевого складника в освітній програмі. Стейкхолдер обґрунтувала доцільність впровадження вибірових компонент, присвячених вивченню карбонового сліду та функціонування природних систем Землі в умовах глобальних кліматичних

змін. На думку експертки, цей напрям підготовки має забезпечити випускників знаннями про механізми депонування вуглецю ґрунтами та лісами Полісся, а також методиками розрахунку викидів парникових газів. Це дозволить майбутнім фахівцям професійно оцінювати екологічну безпеку землекористування.

ФІЛЬЧУК Тетяна (начальник Проектно-вишукувального відділу №1 Житомирської філії ДП «Науково-дослідний та проектний інститут землеустрою») акцентувала на важливості підготовки фахівців із комплексного проектування та моделювання ландшафтів. Вона зазначила, що сучасна вишукувальна діяльність потребує вміння створювати цифрові моделі місцевості для прогнозування змін довкілля. На думку експертки, розвиток цього напрямку в освітній програмі дозволить студентам розробляти проекти раціонального використання ресурсів із урахуванням екологічних обмежень, що є критичною вимогою для проектних інститутів.

ГОША Оксана (Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять) та ГОДОВАНЕЦЬ Аліна (інженер-землевпорядник ТОВ «ГЕОМЕТР») виступили з пропозицією щодо необхідності посилення правової грамотності випускників. Експерти наголосили на необхідності підготовки фахівців, які чітко розуміють правові режими використання прибережних захисних смуг та процедури відведення земель водного фонду. На їхню думку, поєднання правових аспектів землеустрою та водного законодавства в одному курсі забезпечить випускникам здатність фахово супроводжувати проекти на перетині інтересів землекористування та охорони водних ресурсів.

УХВАЛИЛИ:

2.1. Оновити перелік вибіркового компонент загальної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Управління земельними і водними ресурсами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е4 «Науки про Землю» та підготувати анотації цих компонент.

2.2. Врахувати рекомендації роботодавців при розробці навчальних програм вибіркового компонент.

3. СЛУХАЛИ:

ПІДВИСОЦЬКИЙ Віктор (гарант освітньої програми «Управління земельними і водними ресурсами») наголосив на необхідності пошуку нових баз виробничих та переддипломних практик. Це надасть можливість поглиблення та формування компетенцій, програмних результатів здобувачами освіти.

ВИСТУПИЛИ:

Світлана КОВАЛЬОВА (завідувач лабораторії агрохімічних досліджень, екологічної безпеки земель та якості продукції Інституту сільського господарства Полісся НААН України) позитивно оцінила результати практичної підготовки студентів, яка реалізується в межах чинної угоди про співпрацю. Вона підтвердила готовність лабораторії і надалі приймати здобувачів для проходження практики, відзначивши високий рівень їхньої фахової підготовки.

МЕДВІДЬ Олександр (директор ТОВ «ЕКО-МБ») акцентував на пріоритетності формування прикладних навичок у здобувачів безпосередньо у виробничих умовах. Він підтвердив зацікавленість підприємства у подальшій співпраці та готовність надавати базу практики для якісної підготовки майбутніх фахівців.

МЕЛЬНИЧУК Віктор (професор, завідувач кафедри геології та гідрології НУВГП, м. Рівне) зазначив, що попри об'єктивне зменшення кількості баз практик через воєнні дії, кафедра має продовжувати системну роботу з пошуку нових партнерських організацій та розширення мережі установ, готових сприяти професійному становленню молодих фахівців у поточних умовах.

УХВАЛИЛИ:

3.1. Розширити перелік баз практик для проходження виробничої та переддипломних практик.

4. СЛУХАЛИ:

ГЕРАСИМЧУК Олена (завідувач кафедри наук про Землю) акцентувала на важливості посилення практичної складової навчання через залучення провідних фахівців-практиків та галузевих експертів до освітнього процесу. Вона наголосила, що проведення гостьових лекцій та спільних практичних занять сприяє оперативному оновленню змісту програми, забезпечує безпосередню передачу сучасного досвіду від реального виробництва до здобувачів. Це сприяє оперативному оновленню змісту програми та дозволяє максимально враховувати актуальні запити роботодавців.

ВИСТУПИЛИ:

ШЕВЧУК Лариса (професор кафедри наук про Землю) вказала на важливість вивчення міжнародних кейсів у сфері охорони земельних і водних ресурсів. Вона наголосила на залученні лекторів-практиків, які можуть фахово проілюструвати можливості трансформації глобального досвіду у прикладні рішення для українського довкілля

ВАСІЛЬЄВА Людмила (доцент кафедри наук про Землю) звернула увагу на залучення фахівців-практиків, які працюють над ліквідацією наслідків масштабних кризових явищ у довкіллі. На думку професора, аналіз сучасних збитків, завданих земельним та водним фондам, є критично

важливим для підготовки спеціалістів, на яких покладатиметься відповідальність за екологічно безпечне відновлення та сталий розвиток регіонів

УХВАЛИЛИ:

4.1. Залучити провідних фахівців та науковців підприємств до читання лекцій для здобувачів освіти та проведення практичних занять.

4.2. Врахувати побажання стейкхолдерів та співробітників кафедри наук про Землю стосовно вибору тем для читання лекцій провідними фахівцями підприємств та науковцями.

Голова

Секретар

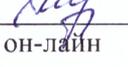
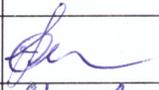
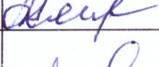
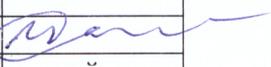
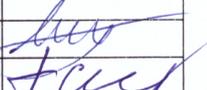

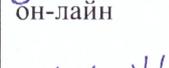
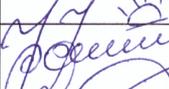
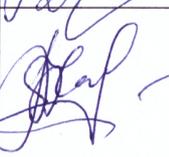
Олена ГЕРАСИМЧУК

Євгеній САВЧУК

Додаток
до протоколу засідання
круглого столу із
стейкхолдерами
кафедри наук про Землю
27 листопада 2024 р. № 01

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТ ПРИСУТНОСТІ
на засіданні круглого столу із стейкхолдерами
кафедри наук про Землю
27 листопада 2024 р.

№ з/п	ПРИЗВИЩЕ Власне ім'я	Посада	Підпис
1	ВАСІЛЬЄВА Людмила	доцент кафедри наук про Землю	
2	ГЕРАСИМЧУК Олена	завідувач кафедри наук про Землю	
3	ГЕРАСИМЧУК Сніжана	провідний фахівець, КП «Житомирводоканал»	он-лайн
4	ГЕЛЕВЕРА Ольга	к.геогр. н, доцент, доцент кафедри загального землеробства, Центральноукраїнський національний технічний університет	он-лайн
5	ГНІТЕЦЬКИЙ Олександр	сертифікований землевпорядник, ФОП	он-лайн
6	ГОДОВАНЕЦЬ Аліна	інженер-землевпорядник ТОВ «ГЕОМЕТР»	он-лайн
7	ГОША Оксана	начальник відділу басейнової взаємодії, БУВР річки Прип'ять	
8	КАГУКІНА Анастасія	асистент кафедри наук про Землю	
9	КОВАЛЬОВА Світлана	завідувач лабораторії агрохімічних досліджень, екологічної безпеки земель та якості продукції Інституту сільського господарства Полісся НААН України	
10	МЕДВІДЬ Олександр	директор ТОВ «ЕКО-МБ»	
11	МЕЛЬНИЧУК Віктор	професор, завідувач кафедри геології та гідрології, Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне)	он-лайн
12	ОНИЩЕНКО Віктор	Директор, ФОП «Оніщенко В.М.»	он-лайн
13	ПІДВИСОЦЬКИЙ Віктор	гарант ОП, професор кафедри гірничих технологій та будівництва імені проф. Бакка М.Т.	
14	РЕМЕЗОВА Олена	доктор геол. н., зав. відділу корисних копалин, Інститут геологічних наук НАН України	он-лайн
15	САВЧУК Євгеній	секретар кафедри наук про Землю	
16	СКИБА Галина	доцент кафедри наук про Землю	

17	ТОЛКАЧ Олександр	т.в.о. директора ТОВ «Гранітний кар'єр»	он-лайн
18	УВАЄВА Олена	професор кафедри наук про Землю	
19	ФІЛЬЧУК Тетяна	Державне підприємство «Житомирський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою»	он-лайн
20	ЦИГАНЕНКО-ДЗЮБЕНКО Ілля	асистент кафедри наук про Землю	
21	ЧЕРНЕНКО Владлена	провідний фахівець, Управління державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Житомирській області	
22	ШЕВЧУК Лариса	професор кафедри наук про Землю	

Всього присутніх 22 особи.

Голова засідання

Секретар засідання

Олена ГЕРАСИМЧУК

Євгеній САВЧУК